

УДК 338.2: 656.2

**РОЗВИТОК РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ
ІННОВАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ**

**DEVELOPMENT OF RESOURCE POTENTIAL OF RAILWAY
TRANSPORT ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF FORMATION
OF INNOVATIVE AND INFORMATION ECONOMY**

докт. екон. наук М.В. Корінь, О.А. Лановий

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

D. Sc. (Econ.) M.V. Korin, O.A. Lanovyy

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

В умовах становлення глобальної інформаційно-інноваційної економіки на фоні загострення системної фінансово-економічної та воєнно-політичної кризи в Україні підприємства залізничного транспорту значно втрачають свої ресурсні можливості. Ускладнює ситуацію також і те, що події останніх місяців виявилися справжнім шоком для економіки країни в цілому і підприємств залізничної галузі зокрема. В результаті повномасштабного вторгнення в Україну та розгортання воєнних дій з боку РФ підприємства залізничного транспорту не лише погіршили показники власної діяльності внаслідок зупинки виробництв, а й втратили величезну кількість об'єктів інфраструктури, що становлять основу їх ресурсних можливостей. Станом на травень внаслідок цілеспрямованих дій агресора зруйновано 41 залізничний міст, знищено 6,3 тис. км головних колій та пошкоджено шість залізничних станцій у центрі та на заході країни [1]. В цілому за попередніми оцінками експертів сумарні втрати завдані ресурсному потенціалу підприємств залізничного транспорту оцінюються більше 3,5 млрд. грн.

Окрім втрат завданих воєнною агресією підприємства залізничного транспорту й без цього мали обмежені ресурсні можливості. Через відсутність вільних фінансових ресурсів та низькі інвестиційні рейтинги в результаті чого інвестори не вкладали кошти у фінансування проектів розвитку підприємств галузі стан їх основних засобів знаходиться за критичною межею. За даними АТ «Укрзалізниця» на початок 2022 року, зокрема, рівень зносу тягового рухомого складу у локомотивному господарстві становить майже 98 %, парку вантажних вагонів – 86 %, залізничної інфраструктури – більше 60 % [2-3].

В аспекті поствоєнного відновлення ресурсного потенціалу підприємств залізничного транспорту має відбуватися шляхом

використання можливостей, що формують в зовнішньому оточенні.

По-перше, такі можливості створюються в рамках реалізації затвердженої Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки, якою визначено сценарії цифрового розвитку базових галузей, в тому числі і підприємств залізничного транспорту і перебачено залучення інвестицій для фінансування проєктів їх цифрової трансформації.

По-друге, величезні перспективи для відновлення потенціалу підприємств залізничного транспорту відкриваються і у зв'язку з прискорення процесів включення нашої держави до ЄС. Ця інтеграція дозволить підприємствам галузі залучити значні ресурси для розвитку, отримати доступ до ринку цифрових залізничних технологій, а також європейської практики реалізації цифрових змін на залізничному транспорті.

По-третє, багато можливостей для розвитку ресурсного потенціалу підприємств залізничного транспорту буде створено і в рамках реалізації проєктів післявоєнного відновлення інфраструктури країни. Оскільки залізничний транспорт має стратегічне значення для підтримання обороноздатності країни втрати завдані підприємствам галузі шляхом руйнування їх ресурсного потенціалу будуть відшкодовані в процесі інвестування в проєкти відтворення залізничного транспорту.

Отже, наразі попри наростання воєнного протистояння та значний економічний спад в зовнішньому середовищі існують величезні перспективи для розвитку ресурсного потенціалу підприємств залізничного транспорту, використання яких дозволить не тільки підвищити показники роботи галузі, покращити продуктивність та ефективність використання ресурсів, а й забезпечити цифровий розвиток підприємств галузі, створивши цим самим можливість для посилення позицій на ринку в умовах наростання цифрової гіперконкуренції.

[1] Як "Укрзалізниця" стала помічником економіки та громадян під час війни. Інформаційне агентство «УНІАН»: веб-сайт. <https://www.unian.ua/economics/transport/yak-ukrzeliznicya-stala-pomichnikom-ekonomiki-ta-gromadyan-pid-chas-viyni-novini-ukrajina-11836035.html>

[2] Знос локомотивного парку «Укрзалізниці» сягає 97 %. Залізничний журнал «Railway Supply»: веб-сайт. URL: <https://www.railway.supply/uk/znos-lokomotivnogo-parku-ukrzelizniczi-syaga%D1%94-97/>.

[3] Обережно: «Укрзалізниця»! Чому потяги їздять так повільно і часто сходять з рейок? Радіо Свобода: веб-сайт. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/skhemy-oberezhno-ukrzeliznytsya-bezpekarukhu/31685350.html>.